

# JAARVERSLAG IFES 2016

Bestuurs- en Directieverslag



ifes

# INHOUDSOPGAVE

## **1. Bestuurs- en directieverslag**

1.1 Voorwoord	3
1.2 Algemeen	5
1.3 Activiteiten	8
1.4 Informatie over directie en bestuur	20
1.5 Toekomstparagraaf	22

## **2. Jaarrekening 2016**

2.1 Balans per 31 december 2016	24
2.2 Staat van baten en lasten over 2016	26
2.3 Specificatie en verdeling van lasten naar bestemming	27
2.4 Grondslagen van de financiële verslaggeving	28
2.5 Toelichting op de balans per 31 december 2016	30
2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2016	35
2.7 Toelichting op de uitvoeringskosten over 2016	37

## **3. Overige gegevens**

3.1 Overige gegevens	41
3.2 Beoordelingsverklaring	42

## **Bijlagen**

Begroting voor 2017	44
---------------------	----

# VOORWOORD

Dankbaar mochten we het jaar 2016 afsluiten. Dankbaar voor het werk dat verricht werd onder de studenten. In het jaarverslag leest u over het werk dat we mogen doen. De zegeningen laten zich lezen in de verhalen. Dankbaar zijn we voor het financiële resultaat. Het financiële jaarverslag, wat een belangrijk onderdeel is van dit jaarverslag, presenteren we dan ook met trots.

IFES heeft zich het afgelopen jaar organisatorisch sterk ontwikkeld waardoor het nu sterker staat. Graag willen we de studentenverenigingen dienen en met raad en daad bijstaan. Want de student op de vereniging verdient onze aandacht. In de ondersteuning bij de kleine en grote levensvragen willen we het verschil maken.

Alle vrijwilligers die, op welke manier dan ook, hebben bijgedragen aan het werk van IFES willen we heel hartelijk danken.

Soli Deo Gloria

W.H.C. Verboom  
Directeur



# ALGEMEEN

## Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

Dit is het jaarverslag 2016 van Vereniging IFES-Nederland. De organisatie staat ingeschreven in het handelsregister onder de statutaire naam VERENIGING IFES-NEDERLAND. IFES is gevestigd in Veenendaal.

### Doelstelling

De doelstelling en grondslag van Vereniging IFES-Nederland is als volgt in de statuten beschreven:

#### Artikel 1.2

De doelstelling van IFES-Nederland is het stimuleren en toerusten van de studenten in de leden-groepen:

- A. om van de Heer Jezus Christus te getuigen;
- B. om gestalte te geven aan hun roeping in kerk en samenleving;
- C. om elkaar onderling te dienen en te steunen.

Een en ander in navolging van de wereldwijde visie van IFES World:

“to see students built into communities of disciples, transformed by the gospel impacting the university, the church and the society for the glory of Christ.”

## Visie

### Waarom bestaat IFES?

IFES gelooft dat gepassioneerde christenstudenten in deze wereld blijvend verschil kunnen maken.

### Hoe wil IFES dit doel bereiken?

IFES wil gepassioneerd en oprecht betrokken met studenten optrekken.

### Wat doet IFES dan?

IFES dient door studenten toe te rusten, aan te moedigen, en mee te helpen.





“Regelmatig heb ik  
gesprekken over  
geloofstwijfel en  
worstelingen”

## Samenstelling van het bestuur en de directie

### Bestuur

- dhr. H. Raaphorst (voorzitter)
- dhr. R. Ruitenburg (penningmeester)
- mevr. D. van der Stelt-Scheele
- dhr. T. Hubers
- dhr. B. van Riezen

### Directie

De samenstelling van de directie bestaat per 31 december 2016 uit

Dhr. W.H.C. Verboom (directeur)

### Personeel

#### *Management Team*

Reinald de Groot  
Wilfried Verboom  
Joel de Vries

#### *Senior Studentenwerkers*

Anneriet Boonen  
Cees Griffioen  
Guido van der Neut  
Francina de Pater

#### *Studentenwerkers*

Corné Berkheij  
Frederik Boersema  
Corine Broer  
Eveline Buist Laseur  
Nicole Dogterom  
Frank Duijzer  
Richard Folkersma  
Daniel Kiewiet  
Nelleke Kruijmer  
Laurens van Lavieren  
Rieke Lindeboom  
Bart van Nes  
Bram van Putten  
Arjan Scheele  
Jan Joost Snoek  
Hendrik Timmer  
Marc Verkerk  
Remco van Vliet  
Maarten Vogelaar  
Joel de Vries  
Wim Warnar  
Jenn West  
Wilco de Vries  
Sjoerd van der Wielen  
Liselot Zuur - van Delden

#### *Kantoor Medewerkers*

Annemieke Brehler  
(secretariaat)  
Reinald de Groot  
(financieel)  
Kristian Haverkamp  
(fondswerver)  
David Reitsma  
(communicatie)

## Statutenwijziging

Gedurende het verslagjaar zijn de statuten niet gewijzigd.

# ACTIVITEITEN

## Inleiding

Het studentenwerk bij de plaatselijke verenigingen bestaat voor het grootste gedeelte uit coaching besturen, kringleiders, aanwezigheid, pastoraat en stimuleren van missionaire initiatieven als Mission weeks, Veritas en ISM.

## Nederlandse verenigingen

Het jaarthema van IFES-Nederland van 2015-2016 was Basale bezinning: wat is nu het goede nieuws van Jezus? Met name op Live it! maar ook plaatselijk is hier door middel van lezingen, Bijbelstudies en gesprekken aandacht voor geweest. Het doel was studenten uit te dagen opnieuw



na te denken over de kern en hen bewust te maken van de vreemdheid van het christelijk geloof, bekeken vanuit een seculiere context. Ook het leven in een christelijke 'bubbel' waarin de echte vragen buiten beeld blijven is gethematiseerd.

Het IFES-jaarthema vanaf de zomer was Welzijn van studenten. Thema's als eenzaamheid, depressie, burnout, prestatiedruk en keuzestress zijn door middel van Bijbelstudies op Read it! en plaatselijk aangekaart. Op de ALV en de IAD's en ook plaatselijk gaven studenten aan het erg goed te vinden dat er binnen IFES ook aandacht is voor deze aspecten van het studentenleven in plaats van het uitsluitend over expliciet geestelijke zaken te hebben. Ook wordt er breed herkend dat al deze problemen veel spelen, ook onder IFES-studenten. Hier en daar komen geluiden van studenten dat deze thema's nu beter bespreekbaar zijn dan voorheen.

Het aantal IFES-studenten is in 2016 ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2015 en 2014, ondanks de invoering van het leenstelsel voor studenten in 2015. Er zijn ongeveer 3000 studenten aangesloten bij verenigingen die lid zijn van IFES.

In Tilburg zijn de IFES-verenigingen Vegetist en Ichthus gefuseerd. Sinds juni 2016 gaan ze samen verder als Via Fidei. IFES-Nederland heeft door gesprekken met besturen en het leiden van verenigingsgesprekken bijgedragen aan het fusieproces.



VIA FIDEI

### *Het doel voor 2017*

De hoop is dat het gros van de IFES-studenten eerlijk in gesprek gaat met elkaar over de genoemde thema's zodat de illusie doorbroken wordt dat je de enige bent, als je met dit soort dingen worstelt en de verenigingen echte gemeenschappen kunnen zijn waar binnen men elkaar helpt bij problemen.





## Hoogtepunten bij Nederlandse Verenigingen

In Noord-Oost Nederland (Groningen, Zwolle, Deventer, Enschede, Arnhem, Nijmegen, Ede en Wageningen) waren 7 studentenwerkers actief. Een paar steden willen we hier met name noemen.

### Groningen

Opnieuw vond in Groningen een Passion week plaats. Een enthousiast team van studenten onder leiding van studentenwerker Frederik Boersema organiseerde diverse activiteiten om het Evangelie te delen met niet-christenen. Michel Ots, een Britse evangelist en een team gaven een deel van de lezingen tijdens lunches op de universiteit en lezingen 's avonds. Een uitdaging blijft hoe de meer van de 600 bij IFES-verenigingen aangesloten studenten te mobiliseren in het meenemen van studiegenoten naar de bijeenkomsten.

Teleurstellend was dat één van de twee studentenwerkers in Groningen zijn werkzaamheden moest beëindigen vanwege aflopende financiering vanuit één van de Groningse kerken. Helaas was er onvoldoende duurzame financiering opgebouwd vanuit alumni van de verenigingen. We trekken hieruit de les dat vanaf de aanvang van het werk voor de verenigingen met behulp van financiering van derden, er zo snel mogelijk moet worden gewerkt aan duurzame financiering.

### Zwolle en Deventer

In Deventer namen we na zes jaar inzet afscheid van Margreet Krol als onbetaalde studentenwerker. Haar werk werd overgenomen door Corine Broer die als nieuwe studentenwerker al begonnen was in Zwolle. Mede de inzet van Corine werd er in samenwerking met Navigators en de HBO-vereniging Absens Carens een tweede Passionweek georganiseerd om het evangelie met de studenten samen naar buiten te brengen. In Zwolle zijn twee trainees begonnen. Eén ter ondersteuning van de Passionweek. Met elkaar gaan zij mogelijkheden onderzoeken om als christelijke studenten meer naar buiten gericht te zijn. Daarnaast blijft er aandacht voor het welzijn van de studenten, IFES beleidspunt voor 2016.

In Deventer heeft Pro Deo kennis gemaakt met Corine en gekeken naar wat Corine in 2017 kan bijdragen. Op verzoek van het bestuur is er een avond geweest over drukte en de prestatiedruk die zowel van de opleiding als ook vanuit de vereniging wordt ervaren en hoe daarmee om te gaan. In Deventer wordt er samengewerkt met de kerkelijke gemeente 3G. Zij ondersteunen het werk financieel en twee jaarlijks is er een pastoraal beraad van ouderlingen met de studentenwerker. Zo kunnen kerken en studentenwerker samen oplopen in de pastorale zorg voor de studenten.



## Wageningen

Afgelopen jaar is het C.S.F.R. dispuut Dei Gratia verbonden aan het plaatselijke studentenwerk. De behoefte aan ondersteuning was direct merkbaar in het aantal persoonlijke gesprekken, training van de bijbelkringleiders en begeleiding van het bestuur. Een groep studenten heeft het hele jaar, om de week, op de campus geloofsgesprekken gevoerd met studenten. Deze gesprekken waren goed en regelmatig werd uit interesse een Nieuwe Testament meegenomen.

Het studentenwerk is afgelopen najaar verbonden aan drie Wageningse kerken (PKN, NGK, GKv). Studentenwerker Sjoerd van der Wielen werd ingezegend in een gezamenlijke kerkdienst. Een unieke vorm van samenwerking tussen de kerken in Wageningen én een bijzondere verbonden-



heid tussen studentenwerk en kerk. Verder spreken voorgangers van gemeenten nu regelmatig met de voorzitters van de christelijke studentenverenigingen en studentenwerkers voor gebed en afstemming.

In 2017 wordt onder andere een Passionweek georganiseerd met lezingen en activiteiten rond het thema 'de zin van het leven'. Aanluitend is een Studentalpha-cursus gepland. Verder wordt het bijbellezen met studenten in tweetallen en drietallen uitgebreid.

## Enschede

In 2016 is met name gewerkt aan het uitbouwen / verstevigen van de goede relaties van IFES met de drie IFES-verenigingen in Enschede. Dat betekende concreet het contacten van besturen en het hun bieden van ondersteuning door ontmoetingen en workshops, het trainen van kringleiders, het begeleiden van kringcoaches en het zichtbaar aanwezig zijn op soos en de VM (verenigingsmaaltijd). Daarnaast is er draagvlak gecreëerd om IFES studenten een luisterend oor te bieden. Er is nu een inloopspreekuur was voor studenten waar goed gebruik van wordt gemaakt.

De begeleiding van een open kring geleid door twee studenten is voortgezet. Daarnaast zijn er een aantal avonden geweest waar studenten, al dan niet vertrouwd met de Bijbel, in gesprek gingen over de een bepaald Bijbelgedeelte. Deze avonden werden georganiseerd en begeleidt in samenwerking met de studentenpastor.

Voor 2017 wil IFES de bestaande relaties onderhouden, de betrokkenheid op en toerusting van besturen, kringleiders en kringcoaches voortzetten, evenals de aanwezigheid op soos en de VM. Ook dit jaar wil IFES de studenten tijdens een geregeld inloopspreekuur een luisterend oor bieden. Waar mogelijk worden missionaire activiteiten vanuit studenten aangemoedigd en ondersteund (Veritas-forum, open kringen, contacten van besturen met besturen van niet-christelijke verenigingen). Het is verder de bedoeling een kloosterweekend te organiseren voor een gemengde groep studenten, christenen en niet-christenen.

## Missionair pionierswerk in Amsterdam

Drie jaar geleden begonnen IFES, Via Nova, een aantal Amsterdamse partnerkerken, financieel ondersteund door Deputaten Evangelisatie van de CGK, samen aan missionair studentenwerk in Amsterdam. Aanleiding was dat er veel studenten in Amsterdam zijn met wie kerken en christelijke studentenverenigingen geen verbinding hebben. De partners wilden zich inzetten om enerzijds duurzame relaties op te bouwen tussen niet-christelijke studenten, kerken en christelijke studenten, anderzijds om vanuit deze relaties samen met de studenten de echtheid van Gods goede boodschap te ontdekken en zichtbaar te maken.

In de het blauwe pictogram staan de belangrijkste activiteiten per jaar vermeld:

#### 2014: contacten leggen, aanhaken bij wat er is

- 105 interviews met studenten
- losse contacten (koffie/bier)
- Popup Academy over toekomst christendom
- Singles cursus met Loket Levensvragen i.s.m. Protestantse kerk Amsterdam



#### 2015: organisatie praktische cursussen over levensthema's

- Singles cursus (liefde en daten)
- Quarterlifes cursus (keuzes en prestatiedruk)
- Christian Lab (testen kernthema's christelijk geloof)
- Oprichting De Kwekerij, groeiplek voor levenswijsheid (Rode Hoed)
- Organisatie stilleretraites



#### 016: Groei bereik Kwekerij en noodzaak van prioriteiten stellen

- Kwekerij trekt 95% niet-christelijke studenten/twintigers
- Workshops worden steeds gegeven door mix christen en niet-christen
- Kwekerij / Rode Hoed geeft neutraliteit, bekendheid en platform
- Mede-organisatie en begeleider bij twee onderwijsmodules Religie & Spiritualiteit bij Bildung Academie

Een aantal lessen over het 'bereiken van studenten' vat studentenpastor Maarten Vogelaar samen in drie portretten types van studenten en twintigers die hij in Amsterdam tegenkomt.

"Het type **Annet** is iemand die mij vertrouwd, maar nauwelijks de christelijke groep. 'Je moet je niet in dit mijnenveld begeven, want je kwetst al snel iemand.' Het label 'God' of 'christelijk' betekent dat het iets is voor christenen. Als deelnemer aan één van de cursussen laat ze zich door mij en de (vernieuwende) kerk inspireren. Maar ze heeft niks met de kerk als zijnde een instituut dat zich richt op God. Annet is er niet van gediend om heel subtiel in de richting van geloof te worden geduwd. Het leven heeft geen zin in zoverre jij het niet zelf zin geeft. Maar ze is wel razend enthousiast door alle actieve, reflectieve initiatieven die er in Amsterdam zijn en beseft dat religies daarin een tegoed hebben. Ze wil graag bijdragen aan meer verbondenheid, naastenliefde en bewust leven. Ze voelt zich thuis bij een mix van menslievende ongelovigen en twijfelende gelovigen."

Wat werkt er wel bij Annet? Activiteiten organiseren op een inclusieve manier. Overall mee mogen doen. Open gesprek over bizarre claims geloof/ongeloof. Benoemen van twijfel als brug tussen geloof en ongelooft. Wat er niet werkt is pushen, evangeliseren, ondoorzichtig communiceren of aanspreken van haar gevoel. Tenslotte, wat is mijn 'menselijke' verwachting over haar: mens van vrede/goede wil.



"**Berend** is het type student/twintiger die iets mist in z'n leven, maar bewust alle opties openhoudt. Hij wil zich niet binden (vrijblijvendheid), maar beseft wel dat geloof/spiritualiteit hem iets te bieden heeft. Hij laat zich op z'n tijd graag inspireren door verhalen van een christen, maar voelt zich uiteindelijk meer aangetrokken tot een beetje boeddhisme, yoga en zichzelf. Maar loop daar ook wel eens in vast. Helaas ontmoeten we elkaar spaarzaam, omdat er geen plekken zijn waar we elkaar tegen kunnen komen. Hij wil graag afspreken, maar reageert matig. In principe is er veel mogelijk, maar je moet zelf actief informeren/uitnodigen omdat hij druk/afgeleid is met duizend dingen. Het helpt als je 'toevallig' in zijn leefomgeving bent, dan is er gemakkelijk spontaan een gesprek over geloof mogelijk."



Wat werkt wel bij Berend? Persoonlijke aandacht en rust. Het gesprek zoeken over zijn gevoel, idealen en verlangens. In zijn leefomgeving zijn, omdat er dan gemakkelijk een persoonlijk gesprek kan ontstaan met diepgang. Uitdagen tot experiment, verrassing in open setting. Wat er niet werkt is afwachten, evangeliseren en heel intellectueel allerlei religies vergelijken. Wat is mijn verwachting van Berend? Hij zou ineens kunnen bellen omdat hij mijn (christelijke) advies nodig heeft.

"**Chris** woont buiten Amsterdam en een type van *existentieel zoekende, worstelende twintiger die openstaat voor iets van het christelijk geloof*. Hij worstelt met het leven en beseft ook de zwakte van geloven in jezelf. Hij heeft geen studie afgemaakt en weet niet goed wat hij met zijn leven wil. Voelt zich door weinig mensen begrepen en geniet van diepgang. Een trouwe bezoeker van de Kwekerij-avonden over de grotere vragen des levens, want dit bezorgde hem rust, verbondenheid en inspiratie. Hij komt hiervoor speciaal naar Amsterdam. Ik probeer hem geestelijk te begeleiden, zowel op persoonlijke ontwikkeling als spiritueel vlak. God lijkt echt met hem bezig, maar hij behoudt ook zijn afstand."

Wat zou goed passen bij Chris? Persoonlijke coaching en een stilleretraite. Het is belangrijk om open het gesprek te voeren over verlangen én moeite met overgave. Wat niet werkt is pushen, evangeliseren of ondoorzichtig communiceren. Wat hoop ik ervan? Een ontmoeting met God, bekering en aansluiting bij een christelijke gemeenschap.

Voor de periode 2017 - 2019 zal Maarten zich meer focussen op het arbeidsintensieve werk van onderhouden van persoonlijke relaties. Tevens zal hij actiever kerken benaderen in het opzetten van inclusieve *communities* waarin zoekers en twijfelende gelovigen zich aanvaard en welkom weten.



## Europa

In 2016 werd senior studentenwerker Cees Griffioen voor 1 dag aangesteld als *associate regional teammember* voor het IFES-werk in Europa. Bij IFES-Europa zijn 43 zelfstandige nationale bewegingen bij betrokken. Cees maakt deel uit van het *leadership development team*. Een team van vier werkers die jaarlijks een drietal trainingsweken organiseren voor 15-20 startende studentenwerkers uit één van de nationale bewegingen. Doel is deze startende werkers een plek van ontmoeting, uitwisseling, intensieve training en mentoraat te bieden op een wijze die niet mogelijk is voor de afzonderlijke bewegingen. Door de intensiteit van het studentenwerk is het verloop van werkers hoog. Door training en mentoraat in een *learning community* worden werkers geholpen in karaktervorming, werken vanuit talenten en aandacht te geven voor 'zelfzorg'. Vrucht van dit werk is meer stabiliteit in de nationale bewegingen en bijdragen aan een IFES-leiderschapscultuur waarbij *being (zijn)* belangrijker is dan *doing*. Inmiddels hebben ruim 60 werkers deze vorming doorlopen. Zij leveren ook belangrijke bijdragen aan de Europese studentenconferentie die tijdens Pasen 2017 plaatsvindt. 2000 studenten komen dan bij elkaar in het Duitse Asschaffenburg om te bezinnen en toegerust te worden hoe Gods aanwezigheid (conferentie thema is *Presence*) vorm krijgt op de campus. Cees is op deze conferentie verantwoordelijk voor gebed en pastoraat. Verder is Nelleke Kruimer actief als studentenwerker in Tsjechië en ondersteund zijn startende groepen en begeleidt een aantal vrijwilligers. Tevens maakt zij deel uit van het programmateam dat *Presence* organiseert.

## Internationaal Studentenwerk

### Activiteiten

IFES-Nederland heeft contact met 15 werkgroepen voor internationaal studentenwerk. In april is op de algemene ledenvergadering besloten dat vanaf volgend jaar ook internationale groepen (aspirant)lid kunnen worden van IFES-Nederland. In het hele land worden activiteiten voor internationale studenten georganiseerd, te weten bijbelstudies, I-cafés, culturele avonden, host family en eat & meet projecten met Nederlandse studenten of leden van betrokken kerken. Het heeft ook in 2016 weer voorzien in de behoefte aan sociale contacten van vele internationale studenten. Er zijn vriendschappen ontstaan. Internationale studenten zijn gegroeid in hun geloof en hebben voor het eerst kennisgemaakt met het christelijk geloof.

Het internationale traineeprogramma van IFES-Nederland telde in 2016 11 trainees in 5 steden. Zij waren zeer gemotiveerd en hebben zowel lokaal als landelijk taken op zich genomen. In januari, juni en oktober hebben we drie trainingdagen met hen gehad. Daarnaast werden ze regelmatig 1 op 1 gecoacht door onze studentenwerkers.

In mei werd door IFES-Europa de tweede Europese ISM conferentie Global Impact gehouden in Tsjechië (Olomouc). 106 deelnemers uit Europa (en een paar daarbuiten) kwamen bij elkaar voor training, uitwisseling en bemoediging. Mooi om te zien hoe overal in Europa mensen bezig zijn met internationaal studentenwerk. In sommige landen als Engeland, Duitsland en Nederland is het werk goed ontwikkeld. In andere landen is men aan het pionieren. Vanuit Nederland gingen er 10 mensen heen (4 collega's, 2 trainees en 4 internationale studenten). Lezingen over Islam en vluchtelingen werden goed bezocht.



### Do it!

Er werden in 2016 twee Do it!'s georganiseerd. Do it! in april ging over India. Het ging over allerlei achtergronden van dit enorme land waar steeds meer internationale studenten vandaan komen. Hoe deel je het Evangelie met hindoes? Er waren ook bijdragen van een hindoe Indiase student en een christen Indiase (ex-)student. En heerlijk Indiaas eten! De dag in Deventer werd door zo'n 20 deelnemers bezocht. Do it! in november ging over '3D Gospel', het Evangelie in 3 culturele dimensies namelijk guilt-innocence, honor-shame en power-fear. Deze dag werd door zo'n 30 deelnemers bezocht.

## Retreat

In februari organiseerde IFES-Nederland een Winter Retreat voor internationale studenten met het thema 'Ruth, a story of love and obedience'. De retreat werd door zo'n 70 mensen bezocht. De spreker was Amerikaanse PhD studente Oud Hebreeuws Staci King. De preken werden verwerkt in kleine family groups die gedurende de hele retreat hetzelfde bleven. Hierdoor kon een mooie band ontstaan en diepgang in de gesprekken. Er waren ook workshops, bijvoorbeeld over vluchtelingen, gegeven door een studentenwerker samen met vluchteling/trainee. Heel praktisch werd besproken hoe de studenten contacten kunnen leggen met de 9 vluchtelingen die aanwezig waren op de retreat. En het heeft gewerkt. Er zijn mooie vriendschappen ontstaan. Ook na de retreat zocht men elkaar op.



## Visie 2017

Ook in 2017 wil IFES-Nederland doorgaan met het stimuleren van internationaal studentenwerk. Door middel van de inzet van lokale studentenwerkers en trainees zullen de internationale werkgroepen worden ondersteund. Ook zullen zij lokale kerken enthousiasmeren om te participeren in het werk. Landelijk zullen er weer twee Do it!'s worden gehouden ter toerusting van de lokale groepen. Daarnaast wordt er weer een retreat gepland, dit keer weer een Spring Retreat. IFES-Nederland wil zich dit jaar focussen op hoger opgeleide vluchtelingen in studentleeftijd en kijken wat deze doelgroep nodig heeft. Zo zullen medewerkers van IFES-Nederland dit jaar een cursus helpen ontwikkelen die inzet op de bouwstenen voor duurzaam geluk. De eerste pilot staat gepland in februari in Utrecht en na evaluatie zal deze cursus in andere steden gegeven gaan worden.

## Conferenties

### Live it!

Het thema van Live it! 2016 was 'Ik geloof... Who cares?'. Op verschillende manieren werd nagedacht over wat de kern van het Goede Nieuws is en waarom dit relevant voor ons leven zou zijn. Dit thema kwam vanuit het jaarthema van IFES 'Basale Geloofsbezinning' en de constatering dat veel studenten worstelen met de vraag hoe hun geloof en christelijke visie relevant is voor de seculiere wereld waarin ze leven.

Hoofdspreker Reinier Sonneveld nam de 390 aanwezigen stapsgewijs mee door het evangelie van Marcus. Daarnaast werd er ruimte gemaakt voor gesprek over geloofstwijfel en voor persoonlijke verhalen van sprekers en deelnemers. Het was een boeiende – voor velen spannende – conferentie waarin er ruimte was voor moeilijke vragen zonder makkelijke antwoorden te willen geven en na afloop zijn er op plaatselijk niveau nog veel gesprekken naar aanleiding van de conferentie gevoerd.

In 2017 is het een speciaal jaar voor de Live it!, want er zal geen Nederlandse Live it! worden gehouden. In plaats daarvan gaat er – zoals elke 4 à 5 jaar – een grote afvaardiging Nederlandse studenten naar de European Student Evangelism Conference (ESEC) van IFES Europe, ditmaal in Duitsland. Het thema wordt Presence – over de aanwezigheid van God en ons als christenen op de campussen.



### Lead it!

Op de Lead it!, de jaarlijkse conferentie voor nieuwe studentenbesturen, worden aankomende studentenbestuurders toegerust en getraind. In 2016 zijn de 100 deelnemers toegerust door drie sprekers in leidinggeven aan de vereniging, leidinggeven in je bestuur en leidinggeven aan jezelf. Daarnaast is er in diverse workshops ingegaan op allerlei praktische vaardigheden die van belang zijn bij het besturen van een studentenvereniging. Naast training en toerusting is Lead it! een belangrijk moment voor netwerken en interactie tussen de studentenbestuurders onderling.

### Read it!

Onder het thema 'Home is where the Word is' zijn op Read it! 2016 uit de 350 deelnemers veel toekomstige kringleiders, kringcoaches en kringleden toegerust. Het accent hierbij lag op het overbrengen van de liefde voor het Woord van God – Christus zelf. Spreekster Sabine Kalthoff sprak hierover uit verschillende passages van het evangelie van Johannes. Hiernaast werden verschillende tracks gehouden die meer een praktische inslag hadden en waren gericht op het overdragen van vaardigheden op het gebied van Bijbellezen en kringen leiden en coachen. Dit verschilde niet erg van vorige jaren.

### Toekomst visie 2017

Voor 2017 en daarna wordt er nagedacht over nieuwe stappen in de ontwikkeling van de IFES-conferenties te maken. Dit geldt zeker voor Read it!, maar ook voor de andere conferenties (in de toekomst). Dit zal leiden tot (significante) veranderingen in de programmastructuur van de conferenties en de manier waarop conferentievergaderingen begeleid worden. Doelen hierbij zijn om de conferenties professioneler, meer adaptief (aan de doelgroep) en praktijkgericht te maken.





Een wereldbeeld  
**MET / ZONDER**  
God

Discussieavond met Rik Peels  
& Waldo Swijnenburg

11 oktober 2016, 19:30-21:00  
De Veltmaat 5, Enschede  
UT (Vrijhof / Agora)

Het VERITAS FORUM  
STUDIUM  
GENERALE

Het VERITAS FORUM  
DELFT

JUNE 8th 20:00  
Aula Auditorium  
Free entry

Does  
faith  
fit  
in?

Dialogue about  
Religious freedom & Tolerance in society

Os Guinness *Speaker*

SC

Het VERITAS FORUM

Na elfjohr is er een borrel in het cultuurcafé  
TOEGANG GRATIS

14  
MAART  
19:30  
CC2

**HET VERHAAL  
VAN DE MORAAAL**  
Heeft God de moraal gemaakt of  
heeft de moraal God gemaakt?

EMANUEL RUTTEN | Gespreksleider: Hans Thijssen | **POUWEL SLURINK**



## **Veritas-forum**

In 2016 waren de doelen en resultaten voor het Veritas-forum het volgende: zorgen voor continuïteit bestaande teams, dat is gelukt, in een enkele stad stopte het hele team en is er een compleet nieuw team gevormd. Er is gestreefd naar 2 fora per jaar voor elke stad, dit is in de meeste steden niet gelukt. Een ander doel was het pionieren van een team in Rotterdam, wat gelukt is. De nationale Google Drive voor lokale teams met alle nodige documenten moest verbeterd worden. Dit is gebeurd en alle teams maken hier nu gebruik van. Het verlangen was om nieuwe fondsen te werven zodat er ruimte zou komen voor een tweede studentenwerker voor het Veritas-forum, dit is gelukt. Ook is de achterban van nieuwsbrief-ontvangers en kleine donateurs uitgebreid. Gerrit Benschop is na ruim acht jaar Nationaal Coördinator voor Veritas-forum Nederland, eind 2016 gestopt. Er zijn twee opvolgers aangesteld.

De focus van de Nationaal Coördinator waren in 2016 de lokale Veritas-teamleiders. Er is gewerkt aan verdieping van de visie van Veritas: waarom doen we wat we doen? De lokale teams zijn gecoacht en er is vooral input gegeven met betrekking tot thema's en sprekers. Door persoonlijker en nauwer betrokken te zijn op de voortgang van de lokale teams is de studentenwerker een belangrijke factor geweest die de vaart erin houdt. Door het stimuleren om alles, ook de kleine dingen met zorg en aandacht te doen en het aanreiken van 'best practises' is bijgedragen aan een hoger niveau van professionaliteit.

Er zijn onder andere Veritas-fora geweest in Delft, met met Os Guinness met als titel 'Religious Freedom for All: Living Together with our Deepest Differences', in Tilburg over gastvrijheid met Harry Verbon, een Tilburgse hoogleraar, en Jan Pieter Mostert, directeur van de stichting Gave en in Twente met Rik Peels en Waldo Swijnenburg over "(De schoonheid van) een wereldbeeld met of zonder God?". Ook waren er mooie en redelijk tot goed bezochte Veritas-fora in Middelburg, Leiden, Nijmegen, Eindhoven, Amsterdam en Utrecht.

## **Groei in 2017**

Met de aanstelling van twee nieuwe studentenwerkers en mogelijk in de loop van het jaar nog meer medewerkers voor het Veritas-forum gaat in 2017 stevig ingezet worden op groei van het aantal steden en het aantal fora. Het doel is in elke universiteitsstad, maar ook in enkele HBO-steden, twee kwalitatief goede fora per jaar neer te zetten. Door de uitbreiding van staf kunnen de lokale teams beter gecoacht worden en in samenwerking met de plaatselijke studentenverenigingen en studentenwerkers in steden waar nog geen Veritas-forum is, teams gevormd worden.

## Projecten

### Passionweeks

Vier jaar geleden zijn we begonnen met het concept Passionweeks in Groningen uit te rollen. In een Passionweek komen we doormiddel van lezingen en andere activiteiten op de universiteit en hogeschool in contact met niet-christelijke studenten. We regelen gratis lunch en daarbij wordt een lezing gegeven over een christelijk onderwerp. Dit zorgt vaak voor leuke en interessante gesprekken. Dit project is in de afgelopen jaren uitgerold in vier andere steden (Leiden, Zwolle en Wageningen) en zal in 2018 ook in ieder geval Delft plaats vinden. In deze verschillende plaatsen is dit een mooie manier om in gesprek te komen met studenten. Sommige christelijke studenten nemen hun niet-christelijke studiegenoten mee en anderen komen in contact met niet-christelijke studenten die op de flyers afkomen. Naar aanleiding van deze weken worden vaak Open Kringen, Alphacursussen of individuele gesprekken opgezet. Zo gaven twee studentes in Groningen bij de Passionweek van 2016 aan dat ze wel christen wilden worden en stapten daarna in een vervolgtraject in. Kortom een mooie manier om als christelijke studenten niet te wachten tot niet-christenen naar de plekken komen waar wij zitten, maar onszelf kwetsbaar op te stellen op de plekken waar alle studenten studeren.

### Ondernemersevents

Studenten hebben voorbeeldfiguren nodig en de ondernemerswereld heeft mensen nodig die ècht voor Jezus leven. IFES-Nederland is eind 2016 begonnen met een pilot van 3 ondernemersevents om deze visie onder de aandacht te brengen. De fondsenwerver van IFES is begonnen met het opzetten van een groot netwerk van ondernemers rondom iedere studentenstad.

In de steden Groningen en Delft kijken deelnemers al tevreden terug op een geslaagd ondernemersevent, waar ondernemers en studenten op een prachtige studentenlocatie het echte gesprek met elkaar aangingen. Onder het genot van boerenkool met worst en bier, raakten ondernemers in een gesprek van hart tot hart met studenten. Eén aanwezige verwoorde het als volgt: "Je plakt aan de grond van het bier, maar in de gesprekken blijft nog iets plakken. Je hart."

## Visie 2017

IFES-Nederland is in gesprek over samenwerking met professionele organisaties en initiatieven voor ondernemers. Die krachten bundelen is het doel voor dit jaar. Er lopen verschillende gesprekken om professionele netwerken bij IFES-Nederland onder te brengen. Ook is er een budget gerealiseerd om het ondernemersnetwerk op een professionele manier te kunnen uitbreiden. De pilot zal onder meer in steden als Utrecht, Amsterdam en Leiden uitgerold worden.

### Kantoor organisatie

Het doel van de kantoororganisatie is het dienen van de studentenwerkers zodat hun werk zo goed als mogelijk gedaan kan worden. Het kantoor ondersteunt de organisatie op de volgende gebieden:

- Financiën
- Secretariaat
- Communicatie
- ICT
- Personeelszaken



Op het gebied van ICT is veel werk verricht. Nieuwe computers zijn aangeschaft, een nieuwe server en een nieuwe printer kwamen het kantoor binnen.

Daarnaast werd gekozen om organisatie breed te gaan werken met Office 365. Daarnaast werd een nieuw CRM systeem aangeschaft.

In het voorjaar werden alle collega's getraind om hier mee te werken. Hiermee kunnen we garanderen dat de collega's met up-to-date materiaal werken.

Een nieuw personeelshandboek werd geschreven. Zowel het bestuur als een personeelsgeleding keurde dit goed en zal worden ingevoerd per 1 januari 2017.

Veel ondersteuning werd gegeven aan de collega's door de fondsenwerver. Een auto werd aangeschaft om mobieler te zijn. Daarnaast werden er bijeenkomsten georganiseerd om meer ondernemer te betrekken bij het werk van IFES in de steden.

## **Financiële paragraaf**

De baten zijn, ten opzichte van het jaar 2015, gestegen met € 54.637. Hier is inbegrepen de uitbreiding van het project Veritas met € 36.000. Deze gelden zullen in 2017 worden uitgegeven. Hiervoor is een bestemmingsfonds gecreëerd

De lasten zijn toegenomen met € 33.475 ten opzichte van 2015. Voornaamste oorzaken hiervan zijn de betaalde transitievergoedingen en een jubileumgratificatie van totaal € 23.314. In verband met de transitievergoedingen en het beoordelen van het nieuwe personeelshandboek, zijn de advieskosten met € 4.884 toegenomen.

De continuïteitsreserve moet groeien. Besloten is om de reserve te laten groeien tot 50% van de personeelskosten. Voor dit jaar is deze op €300.000 gesteld. In 10 jaar tijd willen we naar deze reserve toe groeien waardoor een overschot op de begroting van €30.000 wordt verwacht.

De doelstelling om de komende jaren de continuïteitsreserve te verbeteren is dus gehaald. Voor 2016 kan er € 34.889 worden toegevoegd.

Verdere details zijn te vinden in de jaarrekening 2016.

## **Informatie over directie en Bestuur**

Taak en werkwijze directie en bestuur

### **Taak en werkwijze directie**

De directiefunctie wordt sinds 2015 vervuld door de heer W.H.C. Verboom. Veel taken van het bestuur zijn naar hem gemandateerd. Tijdens bestuurlijk overleg legt hij verantwoording af van zijn werkzaamheden en de voortgang van de ontwikkelingen.

### **Taak en werkwijze bestuur**

Het bestuur houdt toezicht op het werk van de directeur en oefent de toegekende taken uit die bij wet en statuut zijn bepaald. In de huidige situatie betreft dat het waarnemen van de directietaken door de heer Verboom. Het bestuur vergadert acht keer per jaar. Daar komen onder meer aan de orde de financiële ontwikkelingen Jaarverslagen, rapportage van directie, nieuwe ontwikkelingen e.d.

### **Bezoldigings- en vergoedingenbeleid**

Bestuursleden ontvangen geen bezoldiging. Uitsluitend reiskosten en direct voor IFES gemaakte kosten kunnen gedeclareerd worden. Eenzelfde regeling geldt ook voor de vrijwilligers/trainees. De directeur is in loondienst bij de vereniging.

### **De relevante nevenfuncties van de leden van het bestuur, de directie en het toezichthoudende orgaan**

#### **Harry Raaphorst - voorzitter**

Eigenaar Pascal Solutions IT service en consultancy  
Aandeelhouder Solcon Internetdiensten  
Voorzitter DND Foundation  
Kerkenraad Visnet Harderwijk  
Stichting GlobalRize Wezep

#### **Richard Ruitenburg - penningmeester**

Promovendus Asset Life Cycle Management – Universiteit Twente

#### **Thom Hubers – secretaris (student)**

Co-founder SD-Insights BV  
DGA Squirrel Square Holding BV & Smart Driving Technologies BV  
Eigenaar Webstudio Thom Hubers/Treeseas  
Kringcoach C.S.R. Delft

#### **Diana van der Stelt – algemeen bestuurslid**

Interim change manager / diverse opdrachten (momenteel vertrouwelijke niet te publiceren opdracht)  
Stichting Maxim Nyansa IT Solutions Nederland - parttime directeur  
Stichting Maxim Nyansa IT Solutions Nederland - penningmeester  
Lid strategisch audit committee Ministerie van Buitenlandse Zaken  
Lid Raad van Toezicht Bartiméus / lid audit committee van deze Raad van Toezicht

#### **Bram van Riessen – algemeen bestuurslid (student)**

Medewerker Beleidsondersteuning en uitvoering gemeente Lochem

# TOEKOMSTPARAGRAAF

Sinds september 2015 huist het kantoor van IFES in Veenendaal. In het jaar 2018 willen gaan verhuizen naar Utrecht. De voorbereidingen daarvoor worden getroffen in het jaar 2017.

Een aantal jaren geleden werd een nieuwe financieringsvorm gekozen. De fondsenwerving werd de verantwoordelijkheid van de studentenwerkers. Hierin zijn een aantal weeffouten ontstaan. Deze zullen de komende jaren aangepakt worden.

De uitstraling van IFES mag verbeterd worden. Daarom zal de website worden vernieuwd en een nieuwe huisstijl worden gekozen.

De fondsenwerving zal worden versterkt. Met name de koppeling van ondernemers en alumni aan steden zal worden verstevigd.

## Risicoparagraaf

### Strategie

Steeds minder mensen noemen zichzelf een christen. Deze maatschappelijke ontwikkeling is een mogelijke bedreiging. IFES wil christen studenten ondersteunen, als het aantal afneemt, zal IFES daar rekening mee moeten houden. Een overzicht van het aantal studenten die onder IFES vallen en de ontwikkeling daarin zal gemaakt worden. Hieruit zullen beleidsvoornemens worden geformuleerd.

Door de ontwikkelingen in het onderwijs gaan minder studenten op kamers. De deelname aan de studentenverenigingen wordt daardoor lager. IFES wil ook de thuis wonende studenten ondersteunen. Hierop zal beleid moeten worden gemaakt.

Bestuur en toezicht zijn bij IFES nog niet goed genoeg geregeld. Het komende jaar zullen het bestuur en de directie zich buigen over de wijze hoe governance is geregeld bij IFES en hoe het verbeterd kan worden. Zowel de statuten, het huishoudelijk reglement als het directiestatuut zullen aangepast worden. Dit met als doelstelling om bestuur en toezicht beter op elkaar af te stemmen en te komen tot een gezonde organisatie.

Operationele activiteiten

Veel wat IFES doet ligt onder een vergrootglas. We leven als organisatie in een glazen huis. Dat zijn we ons bewust. Daarnaast komen we op voor ethisch thema's. Deze twee elementen zorgen er voor dat reputatieschade op de loer ligt. Goede begeleiding en instructie van medewerkers is van belang. Mediatraining en een mediacode moeten er voor zorgen dat eventuele negatieve gevolgen van reputatieschade beperkt blijven en liefst voorkomen worden.

### Financiële positie

De financiële positie van IFES is fragiel. De reserves zijn te klein. Daar moet aangebouwd worden. Afsproken is om in minimaal 10 jaar de reserves te laten groeien tot verantwoorde hoogte. Daarnaast steunt IFES op te weinig donateurs. We streven er naar om het aantal donateurs te laten groeien waardoor meer draagvlak wordt gecreëerd.



# JAARREKENING IFES 2016



ifes

# 1. Balans per 31 december 2016

(na voorstel resultaatbestemming)

<b>ACTIVA</b>	2016	2015
	€	€
<b>Immateriële vaste activa</b>	48.310	28.816
<b>Materiële vaste activa</b>	14.011	1.415
<b>Vorraden</b>	1.991	1.991
<b>Vorderingen en overlopende activa</b>	4.180	36.037
<b>Liquide middelen</b>	170.743	101.144
	<u>239.235</u>	<u>169.403</u>



<b>PASSIVA</b>		2016	2015
	€	€	€
<b>Reserves en fondsen</b>			
Reserves			
Continuïteitsreserve	89.744	54.855	
	<u>89.744</u>	<u>54.855</u>	
Fondsen			
Bestemmingsfondsen	52.641	63.923	
	<u>52.641</u>	<u>63.923</u>	
		142.385	118.778
<b>Voorzieningen</b>		4.000	2.000
<b>Kortlopende schulden</b>		92.850	48.625
		<u>239.235</u>	<u>169.403</u>

## 2. Staat van baten en lasten over 2016

	werkelijk 2016 €	begroot 2016 €	werkelijk 2015 €
<b>BATEN</b>			
<b>Baten uit eigen fondsenwerving</b>	944.402	916.000	886.952
<b>Overige baten</b>	538	2.500	3.315
<b>Som der baten</b>	<u>944.940</u>	<u>918.500</u>	<u>890.267</u>
<b>LASTEN</b>			
<b>Besteed aan doelstellingen</b>			
Plaatselijk werk onder Nederlandse studenten	369.313	360.513	360.052
Plaatselijk werk onder internationale studenten	118.326	130.428	122.869
Conferenties	78.520	75.558	82.924
Projecten	55.442	29.680	55.381
Veritas	52.642	39.498	43.447
IFES projecten wereldwijd	34.042	20.000	31.964
	<u>708.285</u>	<u>655.677</u>	<u>696.637</u>
<b>Werving Baten</b>			
Kosten eigen fondsenwerving	90.644	116.567	85.829
<b>Kosten van beheer en administratie</b>			
Kosten beheer en administratie	122.404	117.756	105.392
<b>Som der lasten</b>	<u>921.333</u>	<u>890.000</u>	<u>887.858</u>
<b>Resultaat voor bestemming</b>	<u>23.607</u>	<u>28.500</u>	<u>2.409</u>
<b>Toevoeging/ontrekking aan:</b>			
<b>Bestemmingsreserve</b>	0	0	3.102
<b>Bestemmingsfondsen</b>	11.282	0	10.610
<b>Toevoeging/onttrekking continuïteitsreserve</b>	<u>34.889</u>	<u>28.500</u>	<u>16.121</u>
<i>*zie toelichting pagina 42</i>			

### 3. Specificatie en verdeling van lasten naar bestemming

Bestemming	Doelstelling				Werving Baten				Totaal	
	Plaatselijk werk onder Nederlandse studenten	Plaatselijk werk onder internationale studenten	Conferenties	Projecten	Veritas	IFES projecten wereldwijd	Fondsen-werving	Beheer en Administratie	werkelijk 2016	werkelijk 2015
Lasten	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
<b>Directe bestedingen</b>										
Reiskosten- en overige vergoedingen	0	283	4.689	216	1.146	-	-	-	6.334	23.190
Consumpties en materialen	0	0	4.838	380	1.350	-	-	-	6.568	12.246
Publiciteit en communicatie	0	0	705	0	1.395	-	15.921	-	18.021	15.022
Accommodatiekosten	0	0	28.475	195	751	-	-	-	29.421	35.245
Overige kosten	670	309	18.044	21.720	3.257	-	-	-	44.000	7.068
Automatiseringskosten	-	0	-	29.692	-	-	-	-	29.692	35.777
Afdracht giften	-	0	-	-	-	34.042	-	-	34.042	31.964
Totaal eigen bestedingen	670	592	56.751	52.203	7.899	34.042	15.921	0	168.078	160.512
<b>Uitvoeringskosten</b>										
Personeelskosten	48,94%	15,63%	2,89%	0,43%	5,94%	0,00%	9,92%	16,25%	100%	637.016
	325.111	103.831	19.198	2.857	39.460	-	65.899	107.950	664.306	
Afschrijvingen en rente	5.915	1.889	349	52	718	-	1.199	1.964	12.086	1.840
Huisvestingskosten	5.040	1.609	298	44	612	-	1.021	1.673	10.297	20.482
Autokosten	166	54	10	1	20	-	34	55	340	0
Kantoor- en algemene kosten	32.411	10.351	1.914	285	3.933	-	6.570	10.762	66.226	68.008
Totaal uitvoeringskosten	368.643	117.734	21.769	3.239	44.743	0	74.723	122.404	753.255	727.346
<b>Totaal lasten</b>	<b>369.313</b>	<b>118.326</b>	<b>78.520</b>	<b>55.442</b>	<b>52.642</b>	<b>34.042</b>	<b>90.644</b>	<b>122.404</b>	<b>921.333</b>	<b>887.858</b>

## 4. Grondslagen van de financiële verslaggeving

### **Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening**

De jaarrekening is opgemaakt conform Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

In verband met de vergelijkbaarheid zijn vergelijkende cijfers over het voorgaande boekjaar waar nodig geherrubriceerd.

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

### **Grondslagen voor de waardering van activa en passiva**

#### *Immateriële vaste activa*

De immateriële vaste activa betreffen softwarelicenties en worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

#### *Materiële vaste activa*

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

#### *Vorraden*

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel lagere marktwaarde.

Waar nodig wordt rekening gehouden met afwaarderingen wegens incourantheid.

#### *Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva*

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

### *Bestemmingsfondsen*

Vereniging IFES-Nederland ontvangt van gift-en subsidiegevers bestemde giften en subsidies. De aan het eind van het jaar nog niet bestede bestemde giften zijn opgenomen in bestemmingsfondsen.

### **Grondslagen van resultaatbepaling**

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

### *Baten*

Als baten uit eigen fondsenwerving worden de in het verslagjaar ontvangen giften opgenomen. Baten uit nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

### *Kostentoerekening*

De uitvoeringskosten worden naar rato op basis van de medewerkers verdeeld over de doelstellingen, fondswerving of Beheer en Administratie.

## 5. Toelichting op de balans per 31 december 2016

### ACTIVA

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
<b>Immateriële vaste activa</b>		
Stand per 1 januari	28.816	0
Bij: investeringen	28.019	28.816
Af: afschrijvingen	<u>8.525</u>	<u>0</u>
Boekwaarde per 31 december	<u><u>48.310</u></u>	<u><u>28.816</u></u>
Toelichting immateriële vaste activa		
Mutaties boekjaar		
Investeringen	28.019	28.816
Afschrijvingen	<u>8.525</u>	<u>0</u>
	<u><u>19.494</u></u>	<u><u>28.816</u></u>
Stand per 31 december		
Aanschafwaarde	56.835	28.816
Cumulatieve afschrijvingen	<u>8.525</u>	<u>0</u>
	<u><u>48.310</u></u>	<u><u>28.816</u></u>
<b>Materiële vaste activa</b>		
Stand per 1 januari	1.415	3.255
Bij: investeringen	16.157	0
Af: afschrijvingen	<u>3.561</u>	<u>1.840</u>
Boekwaarde per 31 december	<u><u>14.011</u></u>	<u><u>1.415</u></u>

Toelichting materiële vaste activa	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
 Mutaties boekjaar		
Investeringen	16.157	0
Afschrijvingen	<u>3.561</u>	<u>1.840</u>
	<u>12.596</u>	<u>-1.840</u>
 Stand per 31 december		
Aanschafwaarde	24.857	8.700
Cumulatieve afschrijvingen	<u>10.846</u>	<u>7.285</u>
	<u>14.011</u>	<u>1.415</u>
	<u>31/12/2016</u>	<u>31/12/2015</u>
	€	€
 <b>Vorraden</b>		
Vorraden	<u>1.991</u>	<u>1.991</u>
	<u>1.991</u>	<u>1.991</u>
 <b>Vorderingen en overlopende activa</b>		
Debiteuren	0	2.484
Vooruitbetaalde kosten	1.715	14.564
Nog te ontvangen baten/Contributies	2.465	18.989
Overige vorderingen	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>4.180</u>	<u>36.037</u>
 <b>Liquide middelen</b>		
ING rekeningen	73.545	35.305
ING Spaarrekeningen	85.889	64.147
Multisafepay rekening	10.616	1.242
Kas	<u>693</u>	<u>450</u>
	<u>170.743</u>	<u>101.144</u>

*De liquide middelen zijn vrij opneembaar.*

## PASSIVA

### Reserves

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
<b>Continuïteitsreserve</b>		
Saldo per 1 januari	54.855	38.734
Mutatie volgens resultaatbestemming	<u>34.889</u>	<u>16.121</u>
Saldo per 31 december	<u><u>89.744</u></u>	<u><u>54.855</u></u>

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat ook in de toekomst aan verplichtingen kan worden voldaan.

De grondslag voor de continuïteitsreserve bedraagt maximaal 50 % van de totale personeelskosten

### Fondsen

	<u>31/12/2016</u>	<u>31/12/2015</u>
	€	€
<b>Bestemmingsfondsen</b>		
<b>Bestemmingsfonds Plaatselijk werk Maastricht</b>	5.000	10.000
<b>Bestemmingsfonds Project X</b>	0	25.574
<b>Bestemmingsfonds Veritas uitbreiding</b>	36.000	0
<b>Bestemmingsfonds IFES projecten wereldwijd</b>	10.550	27.034
<b>Bestemmingsfonds Overige</b>	<u>1.091</u>	<u>1.315</u>
	<u><u>52.641</u></u>	<u><u>63.923</u></u>
	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€

#### *Bestemmingsfonds Plaatselijk werk Maastricht*

Saldo per 1 januari	10.000	15.000
Bij: baten uit giften en donaties	<u>17.797</u>	<u>17.634</u>
	27.797	32.634
Af: eigen bestedingen en uitvoeringskosten	<u>22.797</u>	<u>22.634</u>
Saldo per 31 december	<u><u>5.000</u></u>	<u><u>10.000</u></u>

\* Mag maximaal € 5.000 per jaar onttrokken worden.

#### *Bestemmingsfonds Project X*

Saldo per 1 januari	25.574	33.326
Bij: baten uit giften en donaties	<u>7.325</u>	<u>28.025</u>
	32.899	61.351
Af: afschrijving materiële vaste activa	3.207	-
Af: eigen bestedingen en uitvoeringskosten	<u>29.692</u>	<u>35.777</u>
Saldo per 31 december	<u><u>0</u></u>	<u><u>25.574</u></u>



	2016	2015
	€	€
<b>Bestemmingsfonds Veritas uitbreiding</b>		
Saldo per 1 januari	0	0
Bij: baten uit giften en donaties	36.000	0
	<u>36.000</u>	<u>0</u>
Af: eigen bestedingen en uitvoeringskosten	0	0
Saldo per 31 december	<u>36.000</u>	<u>0</u>

\* Eind 2016 donaties ontvangen voor uitbreiding van het project Veritas. Project zal in 2017 starten

<b>Bestemmingsfonds IFES projecten wereldwijd</b>		
Saldo per 1 januari	27.034	24.892
Bij: baten uit giften en donaties	17.558	34.106
	<u>44.592</u>	<u>58.998</u>
Af: eigen bestedingen en uitvoeringskosten	34.042	31.964
Saldo per 31 december	<u>10.550</u>	<u>27.034</u>

<b>Bestemmingsfonds Overige</b>		
Saldo per 1 januari	1.315	1.315
Bij: baten uit giften en donaties	335	-
	<u>1.650</u>	<u>1.315</u>
Af: eigen bestedingen en uitvoeringskosten	559	0
Saldo per 31 december	<u>1.091</u>	<u>1.315</u>

\* Betreft bestemmingsfonds Point en Chinese studenten

## Voorzieningen

	31/12/2016	31/12/2015
	€	€

<b>Voorziening World Assembly</b>	4.000	2.000
	<u>4.000</u>	<u>2.000</u>

	2016	2015
	€	€

## Voorziening World Assembly

Saldo per 1 januari	2.000	8.000
Bij: dotatie voorziening World Assembly	2.000	2.000
Af: onttrekking aan voorziening	0	8.000
Saldo per 31 december	<u>4.000</u>	<u>2.000</u>

De voorziening World Assembly bestaat om verwachte kosten te dekken bij deelname aan de World Assembly welke eens in de vier jaar worden gehouden. De dotatie is gebaseerd op de te verwachte kosten van € 8.000.

	<u>31/12/2016</u>	<u>31/12/2015</u>
	€	€
<b>Kortlopende schulden</b>		
Crediteuren	10.162	10.860
SKG krediet*	25.651	0
Loonheffing en sociale lasten	17.176	19.727
Reservering vakantietoeslag	21.704	16.836
Overige schulden	18.157	1.202
	<u>92.850</u>	<u>48.625</u>

\* Rekening courant krediet SKG van € 25.000. Het krediet zal geheel worden ingeperkt op 1 juli 2017.

#### **Niet in de balans opgenomen verplichtingen**

Vereniging IFES-Nederland heeft een jaarlijkse verplichting van € 9.000 aan Bond tegen Vloeken voor de huur van het kantoor in Veenendaal.

## 6. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2016

### BATEN

	werkelijk 2016 €	begroot 2016 €	werkelijk 2015 €
<b>Baten uit eigen fondsenwerving</b>			
<i><b>Giften, donaties en schenkingen</b></i>			
Voor algemeen	214.502	220.000	215.678
Persoonlijke fondsenwerving	295.014	320.000	273.457
Plaatselijk werk onder Nederlandse studenten	137.739	140.000	109.715
Plaatselijk werk onder internationale studenten	95.685	85.000	80.434
Conferenties	13.204	15.000	22.324
Projecten	29.179	10.000	38.240
Veritas	29.818	30.000	36.739
Veritas uitbreiding	36.000	0	0
IFES projecten wereldwijd	17.558	20.000	34.106
	<b>868.699</b>	<b>840.000</b>	<b>810.693</b>
<i><b>Contributies</b></i>	<b>26.799</b>	<b>28.000</b>	<b>28.101</b>
<i><b>Deelnemersbijdragen</b></i>			
Conferenties	48.519	45.000	47.728
Overige activiteiten	385	3.000	430
	<b>48.904</b>	<b>48.000</b>	<b>48.158</b>
<b>Totaal baten uit eigen fondsenwerving</b>	<b>944.402</b>	<b>916.000</b>	<b>886.952</b>
<i>Onder de baten "plaatselijk werk onder Nederlandse studenten" is € 17.797 bestemd voor Maastricht (2015: € 17.634)</i>			
<i>Onder "projecten" zijn de baten voor project X van € 7.325 verantwoord (2015:€ 28.025) en € 335 voor point (2015: € 0)</i>			
<b>Overige baten</b>			
Rentebaten	538	500	742
Diverse baten	0	2.000	2.573
	<b>538</b>	<b>2.500</b>	<b>3.315</b>

	werkelijk 2016 <u>          </u> %	begroot 2016 <u>          </u> %	werkelijk 2015 <u>          </u> %
<b>Kengetallen</b>			
Totale bestedingen aan de doelstelling in % van de totale baten	<u>75,0</u>	<u>71,4</u>	<u>78,3</u>
Totale bestedingen aan de doelstelling in % van de totale lasten	<u>76,9</u>	<u>73,7</u>	<u>78,5</u>
Totale bestedingen eigen fondsenwerving als % van de totale baten uit eigen fondsenwerving.	<u>9,60</u>	<u>12,73</u>	<u>9,68</u>

## 7. Toelichting op de uitvoeringskosten over 2016

	werkelijk 2016 €	begroot 2016 €	werkelijk 2015 €
<b>Personeelskosten</b>			
Lonen en salarissen	503.241	492.841	425.842
Sociale lasten	106.514	112.661	90.904
Overige personeelskosten	54.551	35.055	120.270
	<u>664.306</u>	<u>640.557</u>	<u>637.016</u>
Het gemiddelde aantal werknemers gedurende het boekjaar 2016 bedroeg 15,8 FTE (2015: 14,3)			
<b><i>Lonen en salarissen</i></b>			
Brutolonen	479.569	456.334	400.811
Vakantiegeld en vakantiedagen	35.631	36.507	31.100
	<u>515.200</u>	<u>492.841</u>	<u>431.911</u>
Af: uitkering UWV	-11.959	0	-6.069
	<u>503.241</u>	<u>492.841</u>	<u>425.842</u>
<b><i>Sociale lasten</i></b>			
Premies sociale verzekeringen	88.431	87.661	74.566
Pensioenpremie	18.083	25.000	16.338
	<u>106.514</u>	<u>112.661</u>	<u>90.904</u>
<b><i>Overige personeelskosten</i></b>			
Arbo en verzekeringen	653	2.796	3.606
Inhuur personeel	3.630	0	67.700
Deskundigheidsbevordering	4.117	11.827	7.385
Reis- en verblijfskosten	30.295	16.232	24.397
Telefoonkostenvergoeding	3.577	2.400	2.445
Vrijwilligersvergoeding	0	1.800	1.335
Diversen	12.279	0	13.402
	<u>54.551</u>	<u>35.055</u>	<u>120.270</u>

## ***Directiebeloning 2016***

Naam	<u>W.H.C. Verboom</u>
Functie	Directeur
<u>Dienstverband</u>	
Aard (looptijd)	Bepaald
Parttime percentage	50%
Periode	01/01-31/12
<b>Jaarbezoldiging</b>	
Brutosalaris	36.812
Vakantiegeld	2.763
Sociale lasten	6.838
Pensioenlasten	<u>2.757</u>
Totaal bezoldiging	<u><u>49.170</u></u>

Het bestuur ontvangt geen bezoldiging

	werkelijk 2016 €	begroot 2016 €	werkelijk 2015 €
<b>Afschrijvingen</b>			
Immateriële vaste activa	8.525	0	0
Materiële vaste activa	<u>3.561</u>	<u>1.840</u>	<u>1.840</u>
	<u><u>12.086</u></u>	<u><u>1.840</u></u>	<u><u>1.840</u></u>
<b>Huisvestingskosten</b>			
Huur en servicekosten	7.889	12.596	12.880
Energiekosten	1.776	2.736	1.556
Diversen	<u>632</u>	<u>3.542</u>	<u>6.846</u>
	<u>10.297</u>	<u>18.874</u>	<u>21.282</u>
Af: doorbelaste huisvestingskosten	<u>0</u>	<u>-1.200</u>	<u>-800</u>
	<u><u>10.297</u></u>	<u><u>17.674</u></u>	<u><u>20.482</u></u>

	werkelijk 2016 €	begroot 2016 €	werkelijk 2015 €
<b>Autokosten</b>			
Brandstofkosten	152	0	0
Verzekering	124	0	0
Motorrijtuigenbelasting	37	0	0
Onderhoudskosten	0	0	0
Overige kosten	27	0	0
	<u>340</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<b>Kantoor- en algemene kosten</b>			
Portikosten	1.427	5.400	2.371
Telefoonkosten	1.570	2.990	2.072
Kopieerkosten	7	5.016	4.835
Kantoorartikelen	2.182	1.800	4.159
Automatiseringskosten	25.151	20.200	26.214
Abonnementskosten	453	0	231
Verzekeringen	1.424	792	495
Consumptiekosten	8.124	3.306	10.986
Contributies	1.606	2.293	2.040
Accountantskosten	6.050	0	3.328
Salarisadministratie	3.234	3.067	2.990
Bankkosten	3.021	2.673	2.150
Advieskosten	6.613	0	1.729
Overige kosten	5.364	2.660	4.575
	<u>66.226</u>	<u>50.197</u>	<u>68.175</u>
Af: doorbelaste kantoorkosten	0	-457	-167
	<u>66.226</u>	<u>49.740</u>	<u>68.008</u>

## Overige gegevens



## Overige gegevens

### Resultaatbestemming

Het resultaat over 2016 ad € 23.607 is als volgt in de jaarrekening verwerkt:

#### Resultaatbestemming reserves

*Toevoeging c.q. onttrekking aan:*

Continuïteitsreserve		34.889
----------------------	--	--------

#### *Resultaatbestemming fondsen*

*Toevoeging c.q. onttrekking aan:*

Bestemmingsfonds Plaatselijk werk Maastricht	-5.000	
Bestemmingsfonds Project X	-25.574	
Bestemmingsfonds Veritas uitbreiding	36.000	
Bestemmingsfonds IFES projecten wereldwijd	-16.484	
Bestemmingsfonds Overige	-224	
Totaal Bestemmingsfondsen	<u>-11.282</u>	-11.282

Totaal resultaat 2016		<u><u>23.607</u></u>
-----------------------	--	----------------------



ACCOUNTANTS  
IN NON-PROFIT

Vereniging IFES Nederland  
Landjuweel 46  
3905 PH VEENENDAAL

## BEOORDELINGSVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van IFES Nederland

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2016 van Vereniging IFES Nederland te Veenendaal beoordeeld. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2016 met een balanstotaal van € 239.235 en de staat van baten en lasten over 2016 met een resultaat van € 23.607 positief met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

### Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

### Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een conclusie over de jaarrekening op basis van onze beoordeling. Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2400 "Opdrachten tot het beoordelen van financiële overzichten". Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze beoordeling zodanig plannen en uitvoeren dat wij in staat zijn te concluderen dat ons niet is gebleken dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat.

Een beoordeling in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 2400 resulteert in een beperkte mate van zekerheid. De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het inwinnen van inlichtingen bij functionarissen van de entiteit, het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de financiële gegevens alsmede het evalueren van de verkregen informatie.

De werkzaamheden uitgevoerd in het kader van een beoordelingsopdracht zijn aanzienlijk beperkter dan die uitgevoerd in het kader van een controleopdracht verricht in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden. Derhalve brengen wij geen controleoordeel tot uitdrukking.

### Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de jaarrekening geen getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging IFES Nederland per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen.

Was getekend te Sliedrecht, 6 april 2017.

WITH accountants B.V.  
P. Alblas RA

## Bijlagen

## Begroting voor 2017

	begroot 2017	werkelijk 2016	begroot 2016
	€	€	€
<b>Baten</b>			
<b>Baten uit eigen fondsenwerving</b>	919.500	944.402	916.000
<b>Overige baten</b>	500	538	2.500
<b>Som der baten</b>	<u>920.000</u>	<u>944.940</u>	<u>918.500</u>
<b>Lasten</b>			
<b>Besteed aan doelstellingen</b>	689.392	708.285	655.677
<b>Werving baten</b>			
Kosten eigen fondsenwerving	104.902	90.644	116.567
<b>Kosten Beheer en administratie</b>	<u>131.706</u>	<u>122.404</u>	<u>117.756</u>
<b>Som der lasten</b>	<u>926.000</u>	<u>921.333</u>	<u>890.000</u>
<b>Resultaat voor bestemming</b>	-6.000	23.607	28.500
<i>Toevoeging c.q. onttrekking aan:</i>			
Bestemmingsfondsen	36.000	11.282	0
<b>Toevoeging/onttrekking continuïteitsreserve</b>	<u>30.000</u>	<u>34.889</u>	<u>28.500</u>